

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/6/2024
Identifikačné číslo spisu:	6117232508
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6117232508.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu DRUDOP, stavebné a opravárenské družstvo, Bratislava, Bajkalská cesta 31, IČO: 00 168 017, zastúpeného Advokátska kancelária MARCEL BIZNÁR, s.r.o, Bratislava, Bajkalská 31, IČO: 36 868 221, proti žalovanému Vladimír Tóth, Bratislava, Belinského 24, IČO: 32 195 508, zastúpenému advokátom Mgr. Matejom Krajčim, PhD., Bratislava, Záhradnícka 51, o zaplatenie 3 037,15 eur s príslušenstvom, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava V, aktuálne na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B5-29Cb/13/2018, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/111/2021-139 a sp. zn. 2Cob/112/2021 zo dňa 14. apríla 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č. k. 29Cb/13/2018-76, zo dňa 2. mája 2019 a uznesenie Okresného súdu Bratislava V, č. k. 29Cb/13/2018-86, zo dňa 11. septembra 2019 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2Cob/111/2021-139 a sp. zn. 2Cob/112/2021, zo dňa 14. apríla 2023 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom pre zmeškanie č. k. 29Cb/13/2018-76 zo dňa 2.5.2019 v prvom výroku rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3 037,15 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 52,99 eur od 11.1.2017 do zaplatenia, zo sumy 418,19 eur od 11.1.2017 do zaplatenia, zo sumy 418,19 eur od 11.2.2017 do zaplatenia, zo sumy 418,19 eur od 11.3.2017 do zaplatenia, zo sumy 418,19 eur od 11.4.2017 do zaplatenia, zo sumy 418,19 eur od 11.5.2017 do zaplatenia, zo sumy 418,19 eur od 11.6.2017 do zaplatenia, zo sumy 56,83 eur od 10.7.2017 do zaplatenia, zo sumy 418,19 eur od 11.7.2017 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur, a druhým výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov

konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o nájme zo dňa 30.6.2006, v znení dodatku č. 1 zo dňa 29.6.2010, poskytol žalovanému do nájmu nebytové priestory v objekte na Bajkalskej ul. č. 31 v Bratislave a žalovaný sa zaviazal platiť žalobcovi mesačné nájomné vo výške 348,49 eur bez DPH. Žalovaný do dňa podania žaloby neuhradil žalobcovi nájomné a služby spojené s užívaním priestorov vo výške žalovanej istiny.

3. Súd prvej inštancie nariadil pojednávanie na deň 2.5.2019 o 9,00 hod. a predvolal naň obe strany sporu. Dňa 28.3.2019 o 16:52:15 hod. zaslal súd stranám sporu elektronicky predvolanie na termín 2.5.2019 o 10:00 hod. do pojednávacej miestnosti č. 009.

Predvolanie bolo právnomu zástupcovi žalovaného doručené bez fikcie doručenia (správa bola adresátom otvorená) dňa 28.3.2019 o 18:06:29 hod. Konajúcim sudcom však bol vytýčený termín pojednávania 2.5.2019 o 9:00, preto kancelária bezodkladne po zistení omylu zaslala stranám nové predvolanie na pojednávanie. Toto predvolanie zaslala v ten istý deň, teda 28.03.2019 o 17:01:07 hod. Spolu s predvolaním súd zaslal z dôvodu istoty aj informáciu, že v predvolaní na pojednávanie, ktoré bol zaslané ako prvé, je uvedená nesprávna hodina začiatku pojednávania. Právnomu zástupcovi žalovaného boli obe predvolania úspešne doručené dňa 28.03.2019 o 18:06 hod. Hoci mal žalovaný predvolanie na pojednávanie riadne vykázané dňa 28.03.2019, pojednávania nariadeného a konaného dňa 2.5.2019 o 9,00 hod. sa nezúčastnil, svoju neúčast' neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Žalobca na pojednávaní navrhol, aby súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu (pozn. dovolacieho súdu: správne „pre zmeškanie žalovaného“), čomu súd vyhovel.

4. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku poukázal na ustanovenia § 137 písm. a), § 274, § 275, § 277 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že v konaní sú splnené všetky zákonné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného na pojednávaní v zmysle § 274 CSP.

5. Voči rozsudku pre zmeškanie podal žalovaný jedným podaním návrh na jeho zrušenie a zároveň aj odvolanie proti tomuto rozsudku.

6. O návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodol súd prvej inštancie dňa 11.9.2019 tak, že návrh žalovaného zo dňa 24.6.2019 na zrušenie rozsudku pre zmeškanie č. k. 29Cb/13/2018-76 zo dňa 2.5.2019 zamietol. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný nepreukázal existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania.

7. Následne voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podal žalovaný odvolanie.

8. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 2Cob/111/2021-139 a 2Cob/112/2021 zo dňa 14.4.2023 v prvom výroku odvolanie žalovaného proti rozsudku (pre zmeškanie) Okresného súdu Bratislava V, č. k. 29Cb/13/2018-76 zo dňa 2.5.2019 odmietol. Druhým výrokom napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 29Cb/13/2018-86 zo dňa 11.9.2019 (o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie) potvrdil. Posledným výrokom žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

9. Odvolací súd uviedol, že v prípade odvolania žalovaného smerujúceho proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, dospel zhodne s názorom súdu prvej inštancie k záveru, že žalovaný nepreukázal existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania svojej neprítomnosti na pojednávaní. Odvolací súd uviedol, že žalovaným tvrdená procesná aktivita

nie je pre vyhodnotenie existencie ospravedlniteľného dôvodu zmeškania úkonu relevantná.

10. Poukázal na obsah spisu a doručovanie predvolaní do elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaného, uvádzajúc, že súd prvej inštancie doručil oboj stranám sporovým predvolanie na pojednávanie na termín 2.5.2019 o 10:00 (predvolanie zo dňa 28.3.2019) a z úradného záznamu súdu prvej inštancie zo dňa 28.3.2019 (čl. 73) vyplynulo, že právnym zástupcom bolo v rovnaký deň doručené nové predvolanie s rovnakým termínom, ale s opraveným začiatkom pojednávania o 9:00 hod., spolu s upozornením stranám sporu na nesprávnosť predchádzajúceho predvolania v údají o začiatku - hodine pojednávania (uvedené v poznámke). Odvolací súd konštatoval, že doručenie oboj predvolaní žalovaný nepopieral, namietal len, že sa dostal do omylu, keďže si myslel, že zo strany súdu došlo k technickej chybe alebo predvolanie bolo doručené duplicitne. Odvolací súd uviedol, že z elektronickej doručenie vyplynulo, že obe správy od súdu, ktorých obsahom bolo predvolanie, boli doručené dňa 28.3.2019 o 18:06:29 hod. adresátom, bez fikcie doručenia, t.j. správa bol adresátom otvorená, pričom potvrdenie doručenia je podmienkou sprístupnenia elektronickej správy prijímateľovi v jeho elektronickej schránke. Odvolací súd ako nedôvodný vyhodnotil argument žalovaného, že otvoril podanie zaradené v poradí elektronickej schránky ako druhé a podanie zaradené ako prvé domnievajú sa, že ide o duplicitné, ďalej nepreveroval.

11. Odvolací súd argument žalovaného, že zmeškanie pojednávania dňa 2.5.2019 nastalo v dôsledku ospravedlniteľnej a objektívnej prekážky, ktorá by objektívne znemožnila žalovanému účasť na pojednávaní, považoval za nedôvodný. V zhode so súdom prvej inštancie konštatoval, že ak mal právny zástupca žalovaného po otvorení elektronickej správ pochybnosti o začiatku pojednávania, mal dostatočný časový priestor kontaktovať súd, pričom za ospravedlniteľný dôvod, ktorý vylúčil strany sporu z úkonu vo veci (účasti na pojednávaní), nie je možné podľa odvolacieho súdu považovať neobstaranie právneho zástupcu žalovaného spočívajúcu v otvorení, ale nespracovaní písomnosti súdu z dôvodu omylu advokáta

o jej obsahu. Odvolací súd sa nestotožnil s tým, že právny zástupca žalovaného bol vystavený omylu zo strany kancelárie súdu ako odosielateľa duplicitných predvolaní, z ktorých jedno bolo zmätočné, poukazujúc na to, že čas odoslania jednotlivých predvolaní sa nezhoduje, a omyl v obsahu je potrebné posúdiť na ťarchu právneho zástupu žalovaného a nie súdu.

Tiež poukázal na to, že právny zástupca žalobcu bol rovnako adresátom oboj predvolaní a na uvedené pojednávanie sa riadne dostavil.

12. Odvolací súd v tejto časti dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

13. Ohľadom odvolania žalovaného voči rozsudku Okresného súdu Bratislava II (pozn. dov. súdu správne: „Bratislava V“) č. k. 2Cb/13/2018-76 zo dňa 2.5.2019

(rozsudok pre zmeškanie) uviedol odvolací súd, že prípustnosť odvolania je v uvedenom prípade založená na princípe generálnej klauzuly. Uviedol, že napriek tomu, že voči rozsudku pre zmeškanie nie je v zásade odvolanie možné, zákon výnimočne odvolanie pripúšťa, avšak prípustnosť viaže len na jediný dôvod, a to, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozsudku.

14. Ďalej uviedol, že žalovaný odvolací dôvod podľa ust. § 356 písm. b) CSP odôvodnil „právnou opatnosťou“ a nesprávnym procesným postupom súdu, ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd konštatoval, že nie je možné zamieňať dôvody zrušenia rozsudku pre zmeškanie s dôvodmi odvolacími, pretože žalovaný v skutočnosti poukazoval na ospravedlniteľný dôvod svojej neúčasti na pojednávaní a snažil sa subsumovať omyl právneho zástupcu pri spracovaní doručených písomností súdu obsahujúcich predvolanie na pojednávanie, v dôsledku čoho sa objektívne nemohol na pojednávaní zúčastniť a ani vopred svoju neúčasť ospravedlniť, ako vadu predvolania na pojednávanie, na ktorom súd rozhodol kontumačne v jeho neprospech.

15. Odvolací súd nesplnenie podmienok na vydanie kontumačného rozhodnutia a naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 356 písm. b) CSP v danej veci nevzhliadol.

Uviedol, že žalovaný splnomocnil na zastupovanie v konaní zástupcu z radu advokátov, a ak súd prvej inštancie doručoval v súlade s § 110 ods. 1 CSP predvolanie na pojednávanie, ako aj oznámenie o oprave času jeho začiatku právnomu zástupcovi žalovaného, vedomosť alebo nevedomosť samotného žalovaného o pojednávaní je pre posúdenie splnenia podmienok vydania kontumačného rozhodnutia irelevantná a je vecou vnútorného vzťahu právneho zástupu žalovaného a žalovaného vyplývajúceho zo zákona o advokácii.

16. Odvolací súd sa nestotožnil ani s argumentáciou žalovaného o predchádzajúcej procesnej aktivite, nakoľko vo veci išlo o prvé pojednávanie, poukazujúc na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 536/2021 zo dňa 11.11.2021, podľa ktorého

„Ústavný súd súhlasí s názorom sťažovateľa, že predmetná úprava je prísna, so závažnými následkami pre stranu, ktorá z ľudsky ospravedliteľného dôvodu zmešká termín pojednávania, avšak tento dôvod (ľudská chyba) aj napriek opísaným okolnostiam veci ani podľa názoru ústavného súdu nepredstavuje ospravedliteľný dôvod, a to najmä vzhľadom na posudzované štádium konania, keď vo veci konajúci súd ani len nezačal vykonávať dokazovanie.“

17. Na záver uviedol, že nakoľko odvolanie žalovaného smeruje proti rozsudku pre zmeškanie, proti ktorému je prípustné odvolanie len za splnenia zákonných podmienok, ktoré naplnené neboli, odvolanie žalovaného proti napadnutému rozsudku preto ako neprípustné odmietol. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1,2 CSP.

18. Voči rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, majúc za to, že v konaní pred súdom došlo k vade, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ prípustnosť dovolania zároveň vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

19. Žalovaný konkretizoval, že podáva dovolanie proti uzneseniu č. k. 2Cob/111/2021-139 a 2Cob/112/2021 zo dňa 14.4.2023, vydaného Krajským súdom v Bratislave, z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 CSP, a vo vzťahu k výroku I. uznesenia, ktorým odvolací súd odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie (č. k. 29Cb/13/20218-76 zo dňa 2.5.2019) odmietol a výroku III. uznesenia, ktorým odvolací súd priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, aj z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 CSP.

20. Dovolateľ nesúhlasil so závermi súdov nižšej inštancie majúc za to, že tieto vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia všetkých aspektov, ako i skutkových okolností prípadu, a v tom smere aj žalovaným uvádzanej argumentácie a judikatúry tvoriacej obsah oboch odvolaní. Podľa dovolateľa sa sudy nižšej inštancie nezaoberali dôvodnosťou žaloby a opodstatnenosťou žalobcom uplatneného nároku z hľadiska hmotného práva, z dôvodu ktorého považuje dovolateľ samotné odôvodnenie rozhodnutia za nepresvedčivé.

21. Namietal, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia riadne a náležite nevysporiadal so zisteným skutkovým stavom a okolnosťami prípadu. Tieto v obsahu odôvodnenia vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu, ktorým jednak odmietol odvolanie žalovaného a jednak potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, vo vzájomnej súvislosti dostatočne jasne, zrozumiteľne, a presvedčivo nevysvetlil, čo malo za následok aj odňatie možnosti náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu v dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku.

22. Ďalej poukazoval na to, že odvolací súd jedným uznesením č. k. 2Cob/111/20121-139

a 2Cob/112/2021, rozhodol o odvolaní žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie Okresného súdu Bratislava V č. k. 29Cb/13/2018-76 zo dňa 2.5.2019 a o odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 29Cb/13/2018-86 zo dňa 11.9.2019, poukazujúc na to, že nie je zrejmé, ktoré číslo konania sa vzťahuje na rozhodnutie vo veci odvolania proti rozsudku pre zmeškanie žalovaného a ktoré vo veci odvolania proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, premietnuté do výrokových častí uznesenia odvolacieho súdu, keďže odvolací súd uznesenie bez ďalšieho označil dvomi rôznymi číslami konania a skutočnosť, ku ktorému výroku uznesenia sa vzťahuje označenie 2Cob/111/20121-139 a ku ktorému 2Cob/112/2021, nevyplýva ani z obsahu odôvodnenia rozhodnutia, čo považuje žalovaný za zmätočné.

23. Rozhodnutie odvolacieho súdu, považuje žalovaný za nesprávne, zmätočné, nepreskúmateľné a nespravodlivé, bez náležitého odôvodnenia, majúť za to, že odvolací súd vo veci nekonal nestranné a nezávislé, zároveň, že v odvolacom konaní došlo k vadám, ktoré majú za následok porušenie práva na spravodlivý proces a tiež, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie žalovaného spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a nevychádza zo skutočného stavu veci.

24. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej rozhodnutie záviselo, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Mal za to, že dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 CSP sú naplnené nesprávnym výkladom a aplikáciou ustanovení § 1 písm. a) a § 3 ods. 2, 3 a 4 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, k podstatným a obsahovým náležitostiam Zmluvy o nájme zo dňa 30.06.2006 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 30.06.2010, t. j. spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci. Namietal, že súdy nižších inštancií vo svojich rozhodnutiach nesprávne vychádzali z premisy dôvodnosti a opodstatnenosti žalobcovho nároku, čo však dovolateľ nepovažuje za správny a zákonný postup, keďže súdy sa s uvedenou skutočnosťou napriek námietkam dovolateľa nezaoberali a titul, na ktorom žalobca svoj nárok založil vôbec neposudzovali, majúť za to, že ide o platný právny úkon.

25. Dovolateľ sa nestotožnil ani s uznesením odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie žalovaného podané proti rozsudku (pre zmeškanie) Okresného súdu Bratislava V č. k. 29Cb/13/2018-76 zo dňa 2.5.2019, pretože nevychádzalo zo skutkových okolností, vykonaných dôkazov, ako i tvrdení a právnej argumentácie strán sporu, s ktorými sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia riadne a náležite nevysporiadal, a tieto v obsahu odôvodnenia vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu, vo vzájomnej súvislosti dostatočne jasne, zrozumiteľne, logicky, racionálne a presvedčivo nevysvetlil. Odvolací súd sa tiež s tvrdeniami žalobcu, na ktorých žalobný návrh založil, vo vzťahu k jeho opodstatnenosti a dôvodnosti nezaoberal, tieto nevysvetlil a ani na ne nedal žiadnu relevantnú alebo logickú odpoveď, čo považuje dovolateľ za porušenie princípu právnej istoty, nestrannosti, ako i nezávislosti rozhodovania súdu.

26. Na záver navrhol dovolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil a sám rozhodol vo veci, tak že žalobu žalobcu v plnom rozsahu zamietne a žalovanému prizná 100 % úspech v konaní na prvej inštancii, v odvolacom konaní a v dovolacom konaní, eventuálne, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhol dovolaciemu súdu, aby podľa ust. § 444 ods. 1 CSP rozhodol o odklade vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

27. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného vyjadril, považujúc napadnuté uznesenie za vecne správne a riadne odôvodnené. Žalobca poukazoval na to, že dovolanie žalovaného bolo pravdepodobne podané oneskorene. Uviedol, že v prvej inštancii rozhodoval pôvodne Okresný súd Bratislava V, ktorý dňa 1.6.2023 zanikol a k uvedenému dátumu v obchodnoprávných

veciach výkon súdnictva prešiel na Mestský súd Bratislava III, ktorý sa stal súdom prvej inštancie. Podľa žalobcu obsah dovolania, ako aj súdneho spisu, nasvedčuje tomu, že žalovaný podal dovolanie Mestskému súdu Bratislava IV, ktorý nie je v tejto veci súdom prvej inštancie.

28. Na záver dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného odmietol a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %, zároveň uviedol, že návrh na odklad vykonateľnosti je nedôvodný, keďže žalovaný neuviedol žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by ho odôvodňoval.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné ako aj dôvodné, a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP

30. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP, na ktoré dovolateľ odkazoval v dovolaní, zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

31. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

32. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie a rozhodnutie súdov tak, aby konanie ako celok bolo nielen zákonné, ale aj spravodlivé.

33. Dovolací súd musel prednostne posúdiť, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu možno považovať za rozhodnutie vo veci samej, resp. rozhodnutie, ktorým sa konanie končí v zmysle dikcie ustanovenia § 420 CSP.

34. Vychádzajúc z právnej úpravy obsiahnutej v základnom procesnom predpise možno uzavrieť, že rozhodnutiami odvolacieho súdu, vydanými formou uznesenia, ktorými sa konanie končí, sú nepochybne uznesenie o odmietnutí odvolania (§ 386 CSP), uznesenie o zastavení odvolacieho konania pre späťvzatie odvolania (§ 369 ods. 3 CSP), uznesenie o zastavení odvolacieho konania v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku, uznesenie o pripustení späťvzatia žaloby a zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a zastavení konania (§ 370 CSP). Možno konštatovať, že rozhodnutiami odvolacieho súdu, ktorými sa konanie končí, sú aj uznesenia, ktorými dovolací súd potvrdil alebo zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým sa konanie končí. Pôjde teda o rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní proti tým uzneseniam podľa § 357 CSP, ktorými sa konanie končí, t.j. o zastavení konania, o odmietnutí podania, o odmietnutí žaloby na obnovu konania, o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku

pre zmeškanie. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že tieto rozhodnutia (podľa § 357 CSP) možno preskúmať z dôvodu zmätočnosti, avšak z dôvodu zásadnej právnej významnosti sú z preskúmania dovolacím súdom vylúčené podľa § 421 ods. 2 CSP (viac pozri komentár Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016).

35. Dovolací súd posudzoval opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že k zmeškaniu pojednávania došlo z objektívnych a ospravedlniteľných dôvodov, čím podľa dovolateľa procesne nesprávnym postupom súdov nižšej inštancie, v rozpore so zákonom, boli podmienky na vydanie kontumačného rozsudku vyhodnotené ako splnené. Uvedeným malo dôjsť k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a malo mu byť znemožnené aj uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práv na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Dovolací súd po oboznámení sa s námietkami dovolateľa ohľadom porušenia práva na spravodlivý súdny proces, dospel k záveru, že dovolanie v danej veci podané v zmysle § 420 písm. f) CSP je prípustné a aj dôvodné.

36. Dovolací súd konštatuje, že nosnou dovolacou námietkou žalovaného bolo neprihliadnutie a nevysporiadanie sa s predvolaniami na pojednávanie, ktoré boli sporovým stranám zaslané v totožný deň a v rovnaký čas, ako aj s tvrdeniami žalovaného o ospravedlniteľnosti dôvodu, pre ktorý nebol prítomný na pojednávaní, t. j. že konajúce súdy nesprávne vyhodnotili dôvod zmeškania pojednávania ako neospravedlniteľný.

37. Podľa článku 2 ods. 1 a 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. (2) Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

38. Podľa § 274 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

39. Podľa § 275 CSP, odôvodnenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie.

40. Podľa § 277 ods. 2 CSP, ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

41. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“ a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstať, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany.

42. V súvislosti s rozsudkom pre zmeškanie dovolací súd zdôrazňuje, že dovolateľ má dve možnosti, ako sa proti takémuto rozhodnutiu brániť (za splnenia zákonom stanovených podmienok). Pri návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa § 277 ods. 2 CSP, súd skúma zmeškanie pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu, resp. aj odvolaciemu šetreniu podlieha ospravedlniteľný dôvod. Predpoklady na vydanie rozhodnutia sa teda týmto návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neskúmajú. Podľa § 356 písm. b) CSP prichádza do úvahy odvolanie voči kontumačnému rozsudku (rozsudku pre

zmeškanie), avšak len v prípade, že neboli na vydanie tohto rozsudku splnené podmienky. Postup podania odvolania voči kontumačnému rozsudku pojmovo predpokladá,

že strana sporu rozporuje existenciu podmienok ustanovených v § 273, resp. § 274 CSP.

Strana sporu tak nenamieta existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona, kedy sa uplatňuje návrh na zrušenie kontumačného rozsudku, avšak namieta nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone

pre vydanie kontumačného rozsudku. Ide tak o dva rozličné inštitúty, ktorými sa strana sporu bráni voči vydaniu kontumačného rozsudku.

43. Dovolací súd uvádza, že aj keď doslovný gramatický výklad ustanovenia § 274 CSP naznačuje, že v prípade, ak sú splnené formálne podmienky na vydanie rozsudku

pre zmeškanie, súd je povinný rozsudok pre zmeškanie vydať, naráža takýto výklad na ústavné limity práva žalovaného na spravodlivý proces, čo potvrdil aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) vo svojej judikatúre. Všeobecný súd je povinný aj v prípade splnenia zákonom vyžadovaných (formálnych) podmienok (materiálne) prihliadnuť na individuálne okolnosti prejednávanej veci, nie len automaticky rozsudok pre zmeškanie vydať.

Mal by teda rozlišovať a citlivo zvažovať, v limitoch úvah e ratione legis, či v okolnostiach danej veci je neúčast' na pojednávaní dôsledkom nezájmu strany o vývoj a priebeh konania alebo ide len o zmeškanie pojednávania inak procesne aktívnej strany (napr. vyjadrenia

a podania v konaní, účasť na predchádzajúcich pojednávaniach). V prípade, ak súd nemá

v konaní preukázanú skutočnú pasivitu žalovaného, prípadne jeho zjavne obštrukčné správanie v konaní, rozsudok pre zmeškanie by nemal vydať (podporne napr.: I. ÚS 233/2019,

III. ÚS 373/2020, III. ÚS 121/2021, porovnaj aj III. ÚS 354/2021, III. ÚS 89/2021 alebo

III. ÚS 288/2021).

44. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane kladie dôraz na materiálnu,

nie formálnu ochranu práv strán, v náleze z 22.7.2021, sp. zn. III. ÚS 121/2021, ústavný súd uviedol,

že prioritou v súdnom konaní musí zostať materiálna, nie formálna ochrana práv strán sporu. Pred formalizmom schématických poučení je potrebné uprednostniť zváženie celého priebehu konania.

Podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie sú dané len vtedy,

keď je takýto rozsudok oprávnenou sankciou za skutočnú pasivitu strany, ktorá úmyselne mieri k zmareniu efektivity súdneho procesu. Preto musia byť tieto podmienky posudzované zdržanlivo s tým, že v hraničných prípadoch musí byť uprednostnené riadne prejednanie sporu. Rozhodovanie na základe hraničného splnenia formálnych podmienok bez snahy o materiálne vedenie konania je často na hrane základného práva strany sporu.

45. Ústavný súd tiež v uznesení zo dňa 4.6.2019, č. k. I. ÚS 233/2019-22, uviedol,

že „formalistický výklad ustanovenia § 274 CSP, a to, že súd vždy za kumulatívneho splnenia

v tomto ustanovení zakotvených zákonných podmienok rozsudkom pre zmeškanie „žalobe vyhovie“, skutočne nie je žiaduci, najmä, ak súdne konanie trvá dlhšiu dobu,

vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Podľa názoru ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP by pri čisto gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces,

v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).“

46. V ďalšom rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 369/2018 zo dňa 13.12.2018 tento uviedol, že „rozsudok pre zmeškanie žalovaného - kontumačný rozsudok predstavuje procesnú sankciu za pasivitu žalovaného v spore. Pokiaľ sa týka procesnej pasivity túto treba posudzovať tak, že žalovaný subjektívne aj napriek tomu, že mohol vo veci nekoná, nemá o pojednávanie záujem a z toho dôvodu je na mieste „sankcionovať“ ho rozsudkom pre zmeškanie.

Podľa § 277 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal

pojednávane vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávane.

Vzhľadom na to, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ v zmysle § 277 ods. 2 Civilného sporového poriadku nie je právnou normou definovaný, je iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní.“

47. Rovnako tak ústavný súd v aktuálnom rozhodnutí č. k. III. ÚS 341/2024-12

zo dňa 27.6.2024 uviedol, že „požiadavka prihliadať pri vydaní rozsudku pre zmeškanie nielen na formálne podmienky podľa § 274 Civilného sporového poriadku, ale aj na procesnú aktivitu procesnej strany, ktorá sa bez ospravedlnenia nedostavila na pojednávane, plne zodpovedá právu na spravodlivý proces podľa rozhodovacej praxe ústavného súdu

(III. ÚS 121/2021, III. ÚS 354/2021). K vydaniu rozsudku pre zmeškanie by mal súd pristupovať uvážlivo a voľiť tento inštitút najmä v prípadoch, v ktorých nezáujem na strane žalovaného je zrejmý, keď je žalovaný skutočne nečinný a odmieta sa aktívne podieľať na súdnom procese či úmyselne súdne konanie preťahuje.“

48. Z rozhodovacej činnosti nielen Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj dovolacieho súdu v ostatnom období je zrejmé, že čisto gramatický výklad a formálne naplnenie podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie bez rešpektovania individuálnych okolností prípadu

za určitých okolností skutočne neobstojí. Nemožno však úplne opomenúť zákonné znenie ustanovenia § 274 CSP, formulácia ktorého je jednoznačná a v prípade kumulatívneho splnenia zákonných podmienok ukladá súdu povinnosť vydať kontumačný rozsudok.

Treba mať tiež na pamäti, že nerešpektovanie obsahu jednoznačne formulovanej procesnej normy môže narážať na ústavný princíp legality výkonu štátnej moci v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, preto nevydanie kontumačného rozsudku napriek splneniu zákonných podmienok treba považovať za výnimočný procesný postup, ktorý má vždy zohľadňovať mimoriadne okolnosti konkrétneho prípadu.

49. Aj keď Civilný sporový poriadok pri rozsudku pre zmeškanie a rozhodovaní o návrhu na jeho zrušenie neupravuje povinnosť súdu prihliadať a posudzovať doterajší priebeh konania a aktivitu sporovej strany, je podľa najvyššieho súdu potrebné a v súlade s požiadavkou práva na spravodlivý súdny proces, aby pri rozsudku pre zmeškanie, ktorý je formou sankcie

za zmeškanie procesného úkonu alebo účasti na pojednávaní, súd vždy zvážil, či vydanie rozsudku pre zmeškanie nie je v danom prípade neprimerane prísny nástroj ako konanie ukončiť bez riadneho prejednávania sporu.

50. Ohľadom ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania dovolací súd ďalej uvádza, že samotný atribút ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania je ponechaný na zvážení súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní, avšak nemožno v rozhodovacej praxi akceptovať,

aby súdy vyžadovali akýsi ideálny prípad ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania pojednávania, kedy by sporová strana za žiadnych okolností nebola schopná včas ospravedlniť svoju neprítomnosť súdu a v ostatných prípadoch, kedy by sporová strana mala čo i len najmenšiu možnosť svoju neprítomnosť súdu ospravedlniť, takýto dôvod automaticky

a bez prihliadnutia na ostatné okolnosti veci, považovať za neospravedlniteľný.

51. Vo vzťahu k ospravedlniteľnosti dôvodu, pre ktorý sa v danom prípade žalovaný pojednávania súdu nezúčastnil, má dovolací súd za to, že žalovaný v obsahu návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podanom spolu s odvolaním voči rozsudku pre zmeškanie

(ako aj vo svojich ďalších podaniach) dostatočne vysvetlil a poukázal na dôvod, pre ktorý sa dostavil na pojednávane až v čase 9:25 hod., a ktorý vzhľadom na skutočnosť,

že dňa 2.5.2019 sa na súd riadne dostavil, svedčí o jeho skutočnom záujme byť účastný

na pojednávaní súdu. Tiež správne poukázal na skutočnosť, že ani nemohol ospravedlniť svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami, keďže mal za to, že predmetného pojednávania

sa zúčastní, majú za to, že jeho začiatok je stanovený na 10:00 hod. (riadiac sa nesprávnym predvolaním) a nie na 9:00 hod. (kde bolo rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie).

52. Odvolací súd a ani súd prvej inštancie sa vo svojich rozhodnutiach dostatočne nezaoberali všetkými okolnosťami posudzovanej veci a v zásade sa obmedzili len na konštatovanie o nepreukázaní ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania žalovaným. V danej veci Okresný súd Bratislava V doručil dňa 28.03.2019, v čase o 18:06 hod., do elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaného pod rovnakým číslom konania (29Cb/13/2018-71) a s rovnakým označením (Predvolanie T:02/05) naraz dve písomnosti.

Obe písomnosti boli svojím označením takmer totožné, pričom rozdiel spočíval len v hodine nariadeného pojednávania, a uvedení sprievodnej správy pri „opravnom predvolaní“. V dôsledku zmätočnej komunikácie právny zástupca žalovaného vyhodnotil, že ide o duplicitné zaslanie totožnej písomnosti, a následne sa riadil písomnosťou súdu obsahujúcou predvolanie na pojednávanie vytýčené na deň 2.5.2019 o 10:00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 009. Právny zástupca so žalovaným sa riadili predvolaním na pojednávanie s nesprávne uvedenou hodinou, pričom na pojednávanie na súd prvej inštancie sa dňa 2.5.2019, v čase 9:25 hod., reálne dostavili. Až na mieste následne zistili, že pojednávanie sa už konalo, a to v čase

od 9:00 hod., čo sa právny zástupca žalovaného dozvedel z rozhovoru so zákonným sudcom, kedy zistil, že vo veci už bolo rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie.

53. V dôsledku administratívne chybného postupu súdu prvej inštancie, t. j. doručovania dvoch predvolaní na pojednávanie, ktoré boli do elektronickej schránky právnych zástupcov sporových strán doručené v jeden deň a v rovnaký čas, a z ktorého jedno predvolanie bolo nesprávne, vznikla špecifická situácia, ktorej dôsledky boli súdmi nižších inštancií vyhodnotené výlučne na ťarchu žalovaného. Objektívne situácia vznikla ako dôsledok konania súdu

pri oznamovaní hodiny nariadeného pojednávania, teda došlo k zmätočnému konaniu súdu prvej inštancie, čo napokon viedlo u právneho zástupcu žalovaného k mylnému porozumeniu o čase konaného pojednávania. Uvedené možno podľa dovolacieho súdu považovať

za ospravedlniteľný dôvod neúčasti žalovaného na pojednávaní. Žalovaný mal vôľu

sa pojednávať, konaného napokon dňa 2.5.2019 v čase od 9:00 hod., na ktorom bol vyhlásený kontumačný rozsudok v jeho neprospech, zúčastniť a „zmeškal“ ho z ospravedlniteľných dôvodov, zapríčinených aj konaním súdu samotného. To bolo následne dôvodom jednak podania návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 CSP, a jednak

aj podania odvolania podľa § 355 ods. 1 a § 356 písm. b) CSP zo strany žalovaného.

54. Dovolací súd v okolnostiach danej veci hodnotil aj priebeh sporu samotného

(v kontexte úvahy o aplikácii princípu spravodlivej ochrany práv strán sporu), konštatujúc,

že žalovaný mal záujem na výsledku konania a rozhodnutí súdu, nebol pasívny, pojednávania

sa chcel zúčastniť, o čom svedčí aj skutočnosť, že právny zástupca žalovaného ako aj žalovaný sa dostavili na súd v deň pojednávania o 9:25 hod. Zmeškanie pojednávania zo strany žalovaného v danom prípade nemožno označiť za nečinnosť alebo vedomú neúčasť

na pojednávaní bez riadneho ospravedlnenia, ktorú zákon sankcionuje možnosťou rozhodnutia kontumačným rozsudkom. K neúčasti žalovaného na pojednávaní došlo zhodou okolností, založených aj na pochybení zo strany súdu, ktoré nemožno jednoznačne pričítať len na ťarchu žalovaného.

55. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že konanie pred súdmi nižšej inštancie je poznačené žalovaným namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420

písm. f) CSP a jediným možným prostriedkom nápravy porušenia práv žalovaného súdmi nižšej inštancie je tak zrušenie vydaných rozhodnutí a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

56. K námietke dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné, nakoľko odvolací súd svoje rozhodnutie označil dvoma rôznymi číslami konania, z ktorého dôvodu nie je zrejmé, ktoré číslo konania sa vzťahuje na rozhodnutie o odvolaní voči rozsudku pre zmeškanie, a ktoré na rozhodnutie o odvolaní

voči zamietnutiu návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, dovolací súd uvádza, že Civilný sporový poriadok nevyklučuje, aby odvolací súd rozhodol o dvoch odvolaniach podaných v jednom konaní pred súdom prvej inštancie, jedným rozhodnutím. Postup odvolacieho súdu nebol v rozpore s čl. 17 základných zásad CSP (hospodárnosť konania). Takýto postup zodpovedá aj rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky reflektujúcej medziiným aj záujem na hospodárnosti súdneho konania - pokiaľ

je v niektorej veci prejednávané súdmi napadnutých viacerými odvolaniami niekoľko rozhodnutí, záleží na úprave danej rozvrhom práce toho - ktorého súdu a tiež úvahe odvolacieho súdu, či o nich rozhodne samostatne.

57. Podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2023, konkrétne v časti Všeobecné zásady platné pre občianskoprávne a obchodnoprávne kolégium na rok 2023,

čl. IV bod 3, platí, že v prípade viacerých odvolaní v jednom súdnom spise a zapisovaní ďalšieho čísla v spise (tzv. dvojčíslo, resp. viacčíslo) o odvolaní proti ďalšiemu rozhodnutiu, rozhodne ten odvolací senát, ktorému bola podľa poradia pridelená prvá vec s tým, že uvedená vec sa započíta do poradia ako nový nápad. Zo spisu vyplýva, že tento postup bol v danom prípade zachovaný. Dovolací súd považuje postup odvolacieho súdu, ktorý rozhodol o oboch odvolaniach žalovaného v jednom odvolacom konaní pod rôznymi spisovými značkami,

za zákonný a náležitý. Napokon to, ktorá spisová značka konkrétneho registra vedeného odvolacím súdom sa týka toho-ktorého opravného prostriedku, je možné stranou zistiť aj nahliadnutím do (elektronického) spisu (§ 97 ods. 1 CSP).

58. K žalobcom namietanej skutočnosti, že žalovaný podal dovolanie oneskorene, z dôvodu podania dovolania na nepríslušný súd, dovolací súd uvádza, že ustanovenie § 121 ods. 5 CSP stanovuje, že lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času. Ustanovenie § 427 CSP

je ustanovením špeciálnym, ktoré platí pre posúdenie včasnosti podania dovolania.

Pre dovolanie nestačí, ak je podané v lehote u ktoréhokoľvek súdu, ale musí sa tak stať na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii, alebo musí byť podané na odvolacom alebo dovolacom súde. Ak by sporová strana podala dovolanie na nepríslušnom súde, nemá toto podanie účinky riadne a včas podaného dovolania, pokiaľ v lehote podľa ustanovenia § 427 ods. 1 CSP nebolo týmto nepríslušným súdom odovzdané príslušnému súdu alebo orgánu, ktorý má povinnosť podanie doručiť.

59. Dovolací súd z obsahu spisu, ako aj súdneho registra, zistil, že žalovaný podal dovolanie elektronicky v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu

(7.8.2023 o 16:08:46 - el. doručienka č.l. 145). Z elektronickej doručky z označenia prijímateľa vyplynulo, že pod uvedeným IČO je evidovaný Mestský súd Bratislava IV. Z následného fyzického zaevidovania podaného dovolania podateľnou súdu v súdom spise vyplynulo, že dovolanie bolo dňa 8.8.2023 o 7:37 zaevidované podateľnou Mestského súdu Bratislava III. Dovolací súd zároveň preverením v súdnom registri zistil, že dovolanie bolo evidované Mestským súdom Bratislava III, a z registra nevyplývala taká skutočnosť,

že by uvedené dovolanie žalovaného bolo podané alebo doručené na Mestský súd Bratislava IV, a následne zasielané na príslušný Mestský súd Bratislava III, na ktorý podľa § 18n ods. 2

písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov v platnom znení prešiel

od 1.6.2023 v obchodnoprávných veciach výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava V, ktorý vo veci pôvodne konal ako súd prvej inštancie.

60. Vzhľadom na vyššie uvedené má dovolací súd za to, že dovolanie žalovaného bolo podané riadne, včas a na príslušnom súde, zohľadniac aj výkladové pravidlo „v pochybnostiach v prospech sporovej strany“, tu žalovaného.

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

61. Dovolateľ tiež namietal nesprávne právne posúdenie veci, ktorého prípustnosť vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, argumentujúc že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nesprávnym výkladom a aplikáciou ustanovení § 1 písm. a) a § 3 ods. 2, 3 a 4 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, k podstatným obsahovým náležitostiam Zmluvy o nájme zo dňa 30.06.2006 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 30.06.2010.

62. Dovolací súd len stručne uvádza, že dovolaním napadnutý výrok uznesenia odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania žalobcu (výrok I.), nie je rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, preto procesná prípustnosť dovolania žalobcu v zmysle § 421 ods. 1 CSP nie je daná. Dovolanie žalovaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci teda smeruje proti rozhodnutiu (uzneseniu) odvolacieho súdu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je procesne prípustný. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dovolanie žalovaného uplatnené podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

63. Vo vzťahu k výroku III. je dovolanie rovnako neprípustné, nakoľko ide o výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania - tu s poukazom na ust. § 357 písm. m) CSP, tak následný dovolací prieskum v zmysle § 421 ods. 1 CSP je vylúčený znením § 421 ods. 2 CSP. Podľa § 421 ods. 2 CSP (ale) dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP. V tejto časti by preto malo dôjsť k odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. c) a f) CSP, avšak o odmietnutí najvyšší súd vo výroku samostatne nerozhodoval, vzhľadom na vyššie konštatovanú čiastočnú prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa 420 písm. f) CSP, vedúcu k zrušeniu napadnutých rozhodnutí odvolacieho súdu.

64. Dovolací súd uzatvára, že postupom súdov došlo k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces, preto rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 450 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré už bude zodpovedať požiadavkám spravodlivého súdneho procesu.

65. Dovolací súd zároveň zrušil i uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 29Cb/13/2018-86 zo dňa 11.9.2019, ktorým súd zamietol návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ako súvisiaci (závislý) výrok. Vydanie uznesenia o zamietnutí návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bolo závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej - rozsudku pre zmeškanie. Zrušením uznesenia odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie tak uznesenie o zamietnutí návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ako závislé rozhodnutie, stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie vo veci samej, by zostalo uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 11.9.2019 osamotené, strácalo by rozumný zmysel, čo by odporovalo princípom právnej istoty.

66. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách pôvodného konania (prvoinštančného aj odvolacieho konania), ako aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

67. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.